

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise a soudkyně Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobce: **A. A.**
státní příslušnost: Ruská federace
zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Císařem
se sídlem Vinohradská 22, Praha 2

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 4. 2019, č.j. MV-41680-5/SO-2019

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a současně bylo potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 21. 1. 2019, č.j. OAM-5594-51/PP-2015 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla pro nesplnění podmínky stanovené v § 87b odst. 1 ve spojení s § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPC“) zamítnuta žádost žalobce o povolení k přechodnému pobytu.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná konstatovala, že žalobce podal dne 16. 4. 2015 u správního orgánu I. stupně žádost o povolení k přechodnému pobytu (dále jen „předmětná žádost“). Žalobce je dědečkem nezletilého A. H., státního občana ČR (dále jen „vnuk“), jehož matkou je dcera žalobce paní A. F. (dále jen „dcera“). Důvodem podání předmětné žádosti bylo sloučení s vnukem žalobce, občanem EU. Ve správním spise bylo založeno vyjádření rodičů vnuka žalobce, v němž bylo uvedeno, že se žalobce o vnuka osobně stará z důvodu jejich pracovního vytížení a často jej hlídá i přes noc. Pokud by nemohl s výchovou vnuka pomáhat, mělo by to zejména finanční dopad na život rodičů vnuka, kteří oba mají finanční závazky, kterým jsou schopni dostát díky pomoci žalobce a většímu pracovnímu vypětí. Žalobce vnukovi pomáhá s úkoly a doprovází jej na mimoškolní aktivity. Neudělení přechodného pobytu by mělo vliv na psychiku vnuka. Žalobce také doložil čestná prohlášení rodičů vnuka, která jeho tvrzení podporují, stejně jako fotografie, na nichž je s rodinou a vnukem. Pobytová kontrola dne 16. 6. 2018 prokázala přítomnost žalobce na jím tvrzené adrese, přičemž žalobce policistům sdělil, že vnuk v současné době bydlí s otcem a žalobce navštěvuje o víkendech, což potvrdili i sousedé žalobce. V bytě žalobce, kde má vnuk pokoj, se nacházely i jeho věci. Správní orgán I. stupně v prvostupňovém rozhodnutí uvedl, že žalobce byl na území České republiky pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, což bylo důvodem zrušení původního pobytového oprávnění (trvalý pobyt). Po provedeném řízení dospěl v prvostupňovém rozhodnutí k závěru, že žalobce není rodinným příslušníkem občana EU, protože byla předmětná žádost zamítnuta.
3. V odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce namítal, že v řízení byla závažně porušena ustanovení o řízení před správním orgánem, prvostupňové rozhodnutí je nepřezkoumatelné a vnitřně rozporné. Správní orgán I. stupně opomenul základní zásady činnosti správních orgánů, zejména § 2 odst. 3 a 4, § 68 odst. 3 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Správní orgán I. stupně nezpochybnil, že žalobce sdílí společnou domácnost se svým vnukem, avšak odmítl, že by mohl být jeho rodinným příslušníkem. Žalobce je rodinným příslušníkem občana EU podle § 15 odst. 3 písm. b) ZPC. Poukázal na zásadu materiální pravdy a nepřípustný formalistický přístup a odkázal na dostupnou judikaturu. Dále namítl nedostatečnou konkretizaci výrokové části prvostupňového rozhodnutí, v níž nebylo uvedeno, podle jakého ustanovení správní orgán I. stupně postupoval. Ustanovení § 87b ZPC neobsahuje zmocnění pro rozhodnutí o žádosti, ale toliko podmínky jejího podání. Důvod zamítnutí předmětné žádosti nebyl správním orgánem I. stupně prezentován a správní orgán se také nezabýval přiměřeností vydaného rozhodnutí.
4. Žalovaná následně v napadeném rozhodnutí konstatovala, že ZPC nepřiznává postavení rodinného příslušníka všem osobám, které se považují za rodinu, ale pouze osobám uvedeným v § 15a. Toto ustanovení bylo do zákona vloženo novelou implementující Směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES (dále jen „Směrnice č. 2004/38/ES“) a předmětné ustanovení je tak nutno vykládat v souladu s jejím smyslem a účelem. V této souvislosti odkázala na čl. 3 bod 2 písm. a) Směrnice č. 2004/38/ES. Pro kladné vyřízení žádosti dle § 87b ZPC je v první řadě nutno prokázat splnění podmínky rodinného příslušníka, přičemž břemeno hodnověrného doložení splnění podmínky dle § 15a odst. 3 ZPC leží na cizinci. Správnímu orgánu I. stupně nemůže být známo, z jakého důvodu se cizinec považuje za rodinného příslušníka občana EU, a je tedy na cizinci, aby tyto důvody nejen sám tvrdil, ale také hodnověrně doložil. Pokud tak neučiní, nemůže s žádostí uspět. Žalobce předmětnou žádost podal za účelem sloučení se svým vnukem, kterému bylo v době

vydání rozhodnutí 15 let. S ohledem na znění § 15a ZPC by v případě žalobce mohl připadat v úvahu pouze § 15 odst. 3 písm. b) uvedeného zákona. Ostatní části tohoto ustanovení jsou v případě žalobce vyloučena, neboť není manželem občanky EU ani rodičem občana EU mladšího 21 let, a sám rovněž není dítětem mladším 21 let. Také není jakkoliv závislý na péči občana EU, tedy na péči svého vnuka, s nímž jakožto s občanem EU rovněž nežil ve společné domácnosti v jiném státě. Vztah, který žalobce se svým vnukem má, nelze považovat za trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému. Žalobce je dědečkem, tedy příbuzným svého vnuka a je přirozené, že se podílí na výchově a péči o něj, čímž však nedochází ke splnění podmínky ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) ZPC. Vztah obdobný vztahu rodinnému musí být definován tak úzce, jako je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky tak, jak je ZPC vymezuje. Pojem „vztah obdobný vztahu rodinnému“ je proto třeba vykládat stejně úzce, jako pojem „rodinný příslušník občana Evropské unie“, resp. rodinné vztahy dle § 15a odst. 1 ZPC. V této souvislosti žalovaná odkázala na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2010, č.j. 5 As 6/2010 – 63 a ze dne 23. 2. 2017, č.j. 2 Azs 273/2016 – 43. Za „vztah obdobný vztahu rodinnému“ lze tedy považovat vztah obdobný vztahu manželů, rodičů a dětí za splnění podmínek § 15a odst. 1 písm. b) a c) ZPC a vztah obdobný vztahu přímých příbuzných ve vzestupné nebo sestupné linii za splnění podmínky nezaopatřenosti. Úmyslem zákonodárce nebylo nad rámec implementované směrnice rozšiřovat okruh osob, na něž mají být ustanovení týkající se rodinných příslušníků vztažena, a předmětný pojem vykládat natolik extenzivně, aby § 15a odst. 3 písm. b) ZPC byl „zbytkovou“ kategorií pro všechny cizince, kteří mají vazbu na občana EU a nesplní podmínky § 15a odst. 1 téhož zákona.

5. Vztah rodiče a dítěte je dle ZPC limitován věkem dítěte (21 let) a také podmínkou výživy tohoto dítěte, proto i vztahy obdobné těmto musejí uvedené podmínky splňovat. Jinak by docházelo k nedůvodným rozdílům mezi vztahy rodič – dítě (§ 15a odst. 1 písm. b) ZPC) a vztahy obdobnými (§ 15a odst. 3 písm. b) ZPC). Rodič slučující se s dítětem musí prokázat, že dítě vyživuje. Pokud tak neučiní, podmínku rodinného příslušníka dle § 15a odst. 1 písm. b) ZPC nesplní a nemůže mu být přiznáno postavení rodinného příslušníka občana EU. V případě vztahů obdobným vztahům rodič – dítě je proto také nezbytné naplnit podmínku „výživy“ takového dítěte a podmínku soužití ve společné domácnosti. Vztah žalobce a jeho vnuka však nelze považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému, neboť žalobce svého vnuka nevyživuje. Vyživovací povinnost vůči němu mají jeho rodiče, kteří žijí v ČR, přičemž ze správního spisu nevyplývá, že by svou vyživovací povinnost neplnili. Žalobce v řízení nedoložil, ani netvrdil, že by vnuka vyživoval, přičemž „výživou“ ve smyslu shora uvedeného ustanovení je nutno chápat výživu, na níž je občan EU objektivně závislý, resp., bez níž se prokazatelně neobejde v souvislosti s uspokojováním svých základních životních potřeb. Nemůže se jednat pouze o formu finanční výpomoci, např. kapesné apod. Žalobce taktéž nežije se svým vnukem ve společné domácnosti, jak stanoví § 15a odst. 3 písm. b) ZPC. Společnou domácnost sdílí vnuk žalobce s rodiči, žalobce žije sám v pronajatém bytě, kde jej vnuk navštěvuje o víkendech a žalobce se o něj dle potřeby stará a dohlíží na něj. V této souvislosti žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2016, č.j. 6 Azs 58/2016 – 40.
6. Důvody, pro které žalobce o předmětné povolení žádá, jsou pochopitelné, nelze je však podřadit pod § 15a ZPC, který automaticky nepřiznává postavení rodinného příslušníka občana EU všem jeho příbuzným, ale jen těm, kteří jsou v tomto ustanovení uvedeni. Žalobce tak nenaplnil kritéria pro přiznání povolení k přechodnému pobytu dle § 87b ZPC,

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

a proto nezbylo než předmětnou žádost zamítnout. Správní orgán I. stupně rovněž nepochybil, pokud předmětnou žádost zamítl pro nesplnění podmínky uvedené v § 87b ve spojení s § 15a ZPC. Zákon o pobytu cizinců ve znění do 17. 12. 2015 neobsahoval ustanovení, podle něhož by bylo možno žádost zamítnout z důvodu, že cizinec není rodinným příslušníkem občana EU. Současná právní úprava již toto ustanovení obsahuje (§ 87e odst. 1 písm. a) ZPC). Předmětnou žádost tak bylo nutno zamítnout tak, jak to učinil správní orgán I. stupně, přičemž ochrana práv cizince byla v tomto případě nepochybně vyšší, než pokud by došlo k zastavení řízení. V případě nesplnění podmínek § 15a ZPC bylo namístež vydat o předmětné žádosti meritorní rozhodnutí. Správní orgán I. stupně v prvostupňovém rozhodnutí posuzoval také přiměřenost s ohledem na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Žalobce přitom nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života výslovně nenamítal a ani v odvolání neuvedl skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že je prvostupňové rozhodnutí nepřiměřené. Odvolací námitka byla formulována zcela obecně, bez uvedení konkrétního dopadu prvostupňového rozhodnutí do jeho života. Žalobce je rozvedený, v České republice má dospělou dceru a patnáctiletého vnuka, s nímž se chtěl sloučit. Ve společné domácnosti s vnukem nežije, ten žije s rodiči. Žalobce má k vnukovi silné citové vazby, pomáhá mu s domácími úkoly a hlídá ho v době, kdy jsou jeho rodiče v zaměstnání. Žalobci byl v minulosti v České republice povolen trvalý pobyt, k jehož zrušení došlo 16. 2. 2015 z důvodu trestné činnosti žalobce. Ani žalovanou nebyly shledány žádné individuální okolnosti, kvůli kterým by bylo možno dospět k závěru, že zamítnutí předmětné žádosti nepřiměřeně zasáhne soukromý a rodinný život žalobce. V této souvislosti žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2016, č.j. 1 Azs 273/2016 – 29 a uvedla, že napadeným rozhodnutím nebyl žalobci pobyt na území České republiky zakázán, ani mu nebylo zrušeno vydané pobytové oprávnění. Předmětné žádosti nebylo vyhověno z důvodu nesplnění zákonných podmínek.

7. Žalovaná rovněž neshledala, že by správní orgán I. stupně postupoval v rozporu se správním řádem, naopak věc podle ní posoudil správně a v souladu se zákonem.
8. Žalobce v žalobě namítl, že žalovaná porušila § 68 odst. 3 správního řádu. Poukázal na nekonkrétnost výrokové části prvostupňového rozhodnutí a konstatoval, že žalovaná uvedenou vadu nenapravila. Neexistoval také zákonný důvod pro postup, který správní orgán I. stupně zvolil. Stejně jako v odvolání pak žalobce namítal, že správní orgán I. stupně neuvedl, podle jakého ustanovení zákona při zamítnutí předmětné žádosti postupoval, protože § 87b ZPC cizinců neobsahuje zmocnění pro rozhodnutí o žádosti. Obsahuje toliko podmínky k podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu. Podmínky zamítnutí žádosti stanoví § 87d a § 87e ZPC, na jejich základě však správní orgán I. stupně nekonal. Uvedený postup způsobil nepřezkoumatelnost prvostupňového, resp. napadeného rozhodnutí pro nesrozumitelnost, neboť žalobci nebylo sděleno, co bylo důvodem zamítnutí předmětné žádosti.
9. Dále žalobce namítl, že důvod, pro který byla předmětná žádost zamítnuta, tedy absence vztahu obdobného vztahu rodinnému, neodpovídá skutečnosti, a správní orgány tedy nezjistily stav věci bez důvodných pochybností. Uvedený důvod zamítnutí předmětné žádosti je v rozporu se zákonem, a napadené rozhodnutí je tedy projevem libovůle. Správní orgány odmítly možnost přiznání postavení jako rodinného příslušníka občana EU, protože se jedná o vztah vnuka a dědečka, tedy vztah rodinný. Závěry správních orgánů ohledně rodinného vztahu mezi žalobcem a jeho vnukem jsou jistě pravdivé, ale pouze dle obecných kritérií, nikoliv dle zákona o pobytu cizinců. Je zjevné (a potvrzuje to i správní orgán), že

žalobce mezi rodinné příslušníky ve smyslu § 15a odst. 1 ZPC nespadá. V tom případě ale může být posuzován jako osoba, která má s občanem EU vztah, který je vztahu rodinnému obdobný. Pokud zákon sám definuje rodinné příslušníky, je nutno umožnit jiným osobám, aby byly posouzeny jako osoby, které mají vztah takovému vztahu obdobný. Při takovém posouzení je nutno zkoumat fakticitu takového vztahu. To se však nestalo a správní orgány pouze na základě toho, že žalobce je dědečkem občana EU, odmítají, aby mezi nimi panoval vztah obdobný vztahu rodinnému. V tomto ohledu byl tedy nedostatečně zjištěn stav věci. Otázku vztahu obdobného vztahu rodinnému je nutno posuzovat materiálně a nikoliv formálně. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2013, č.j. 5 Ca 266/2009 – 35 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2015, č.j. 3 Azs 211/2014 – 34 a na jejich základě konstatoval, že v případě žalobce příbuzenský vztah existuje, a správní orgán by tak měl zkoumat materiální stránku věci, což se však nestalo. V tomto ohledu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, nezákonné a odporuje aktuální judikatuře.

10. Za porušení principu dobré správy a § 68 odst. 3 správního řádu pak žalobce označil ignorování zásady přiměřenosti. Správní orgán I. stupně se zásahem do soukromého a rodinného života žalobce nezabýval, resp., zabýval se jím toliko povrchně. Žalovaná pak negovala nutnost posuzování přiměřenosti, když konstatovala, že správní orgán I. stupně neměl povinnost se touto otázkou zabývat. Dle žalobce má správní orgán povinnost se otázkou přiměřenosti zabývat v každém jednotlivém případě. Správní orgán I. stupně tak vůbec nezkoumal, zda žalobce splňuje podmínky pro přiznání statutu rodinného příslušníka občana EU, když to odmítl „od stolu“, aniž by vešel do kontaktu se žalobcem a občanem EU, s nímž žalobce žije ve společné domácnosti.
11. Obsahem poslední žalobní námitky bylo tvrzení žalobce, že se žalovaná nevypořádala s jeho odvolacími námitkami. Žalovaná všechny uplatněné námitky toliko odmítla jako nedůvodné, aniž by svůj závěr zdůvodnila, což je v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2004, č.j. 5 A 48/2001 – 47 a uvedl, že napadené rozhodnutí nesplňuje požadavky zde stanovené, neboť jeho odůvodnění je pouze kusé a schématické, aniž by byla vystižena podstata věci a aniž by byly hodnověrně vyvráceny odvolací námitky žalobce.
12. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla, aby soud žalobu zamítl. Dále odkázala na obsah správního spisu a odůvodnění napadeného rozhodnutí. Konstatovala, že napadené rozhodnutí požadavky § 68 odst. 3 správního řádu splňuje. Žalovaná přezkoumatelným způsobem zdůvodnila, jak se vypořádala s odvolacími námitkami žalobce a jakými úvahami se přitom řídila. Předmětná žádost byla posouzena správně a v souladu se zákonem. Žalobce nesplnil podmínky § 15a ZPC, a proto na něj nelze nahlížet jako na rodinného příslušníka občana EU. Dále zopakovala argumentaci uvedenou v odůvodnění napadeného rozhodnutí stran vymezení pojmu rodinného příslušníka občana EU a konstatovala, že žalobce neprokázal, že je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a ZPC. Je sice prarodičem občana EU mladšího 21 let, ale nežije s ním ve společné domácnosti, ani jej nevyživuje. Vnuk žalobce má na území ČR rodiče, kteří vůči němu mají práva a povinnosti. Žalobce tedy nemá se svým vnukem vztah obdobný vztahu rodinnému ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) ZPC.

13. K ústnímu jednání před soudem, které se konalo dne 16. 12. 2021, se žalobce ani jeho právní zástupce po předchozí omluvě nedostavili, bez omluvy se pak nedostavila ani žalovaná. Soud proto jednal v nepřítomnosti účastníků řízení.
14. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán, přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002, soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Po posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující právní úpravy:
16. Podle § 15a odst. 3 písm. b) ZPC ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.
17. Podle § 87b odst. 1 ZPC rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce společně s občanem Evropské unie, je povinen požádat ministerstvo o povolení k přechodnému pobytu. Žádost je povinen podat ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území.
18. Podle § 87b odst. 3 ZPC ministerstvo vydá rodinnému příslušníkovi povolení k přechodnému pobytu formou pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie.
19. Podle § 68 odst. 2 správního řádu ve výrokové části se uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků podle § 27 odst. 1. Účastníci, kteří jsou fyzickými osobami, se označují údaji umožňujícími jejich identifikaci (§ 18 odst. 2); účastníci, kteří jsou právnickými osobami, se označují názvem a sídlem. Ve výrokové části se uvede lhůta ke splnění ukládané povinnosti, popřípadě též jiné údaje potřebné k jejímu řádnému splnění a výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání (§ 85 odst. 2). Výroková část rozhodnutí může obsahovat jeden nebo více výroků; výrok může obsahovat vedlejší ustanovení.
20. Podle § 68 odst. 3 správního řádu v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. V případě, že podkladem rozhodnutí jsou písemnosti a záznamy, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis, v odůvodnění rozhodnutí se na tyto podklady odkáže takovým způsobem, aby nebyl zmařen účel jejich utajení; není-li to možné, uvedou se v odůvodnění rozhodnutí pouze v obecné rovině skutečnosti, které z těchto podkladů vyplývají.
21. Soud se předně zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro jeho nesrozumitelnost. Tato námitka není opodstatněná, neboť napadené rozhodnutí je dostatečně a zcela srozumitelně odůvodněno a žalovaná se v něm náležitě vypořádala se všemi základními námitkami žalobce. Je navíc nutno konstatovat, že povinnost orgánů veřejné moci řádně odůvodnit svá rozhodnutí nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každou námitku. Správní orgán může na určitou námitku reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který

přesvědčivě zdůvodní, tím se s námitkami účastníka řízení vždy – minimálně implicitně – vypořádá. Absence odpovědi na ten či onen argument v odůvodnění tak bez dalšího nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí či dokonce jeho nepřezkoumatelnost. Podstatné je, aby se orgán veřejné moci vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009 č.j. 9 Afs 70/2008 - 13 či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09). Není proto nepřezkoumatelným rozhodnutí, v jehož odůvodnění orgán veřejné moci prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, a toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí (srov. nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08). Tak tomu bylo i v posuzovaném případě. Žalovaná v napadeném rozhodnutí srozumitelně vyložila důvody, na nichž je rozhodnutí zbudováno, shrnula podklady pro jeho vydání a uvedla úvahy, kterými se řídila při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, které na danou věc aplikovala. Napadené rozhodnutí tak obsahuje veškeré zákonem stanovené náležitosti (§ 68 odst. 3 správního řádu).

22. Důvodnou soud neshledal ani námitku, že žalovaná pochybila, jestliže aprobovala postup správního orgánu I. stupně, který předmětnou žádost zamítl s odkazem na § 87b ZPC, ač toto ustanovení správnímu orgánu zmocnění k zamítnutí žádosti nedává. K této námitce je nutno uvést, že existuje ustálené pravidlo a jemu odpovídající správní praxe, že v případě, že je žádost projednávána po věcné stránce a je zjištěno, že nejsou naplněny zákonné podmínky k tomu, aby jí mohlo být vyhověno, správní orgán takovou žádost zamítne. Jestliže tedy § 87b odst. 1 ZPC hovoří o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie a v řízení přitom není prokázáno, že by žadatel tuto podmínku splňoval, z citovaného ustanovení implicitně vyplývá, že jeho žádosti nelze vyhovět, a je tedy namístě ji zamítnout. Správním orgánem I. stupně ve výroku prvostupňového rozhodnutí provedený odkaz je tak z hlediska požadavků § 68 odst. 2 správního řádu na označení ustanovení právním předpisů, podle nichž bylo rozhodováno, zcela dostačující a napadené rozhodnutí nelze v tomto směru považovat za nezákonné či nepřezkoumatelné. Z výroku prvostupňového rozhodnutí je jednoznačně seznatelné, jaký byl předmět řízení, jak a podle jakého ustanovení o něm bylo rozhodnuto. K totožným závěrům ostatně dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 7. 2018, č.j. 5 Azs 102/2017 – 35, v němž konstatoval, že *„Argumentaci stěžovatele, že zákon o pobytu cizinců v aplikovaném znění (do 17. 12. 2015) neobsahoval důvody zamítnutí žádosti, a proto nebylo možné žádost stěžovatele zamítnout, je třeba odmítnout. Ad absurdum by totiž uvedené znamenalo, že by správní orgány musely vyhovět každé podané žádosti, což je zjevně proti smyslu a účelu zákona.“* Lze shrnout, že správní orgán I. stupně postupoval v souladu se zákonem, jestliže předmětnou žádost s odkazem na nesplnění podmínek § 87b odst. 1 ZPC zamítl.

23. Soud se plně ztotožňuje s posouzením správních orgánů, které dovodily, že vztah žalobce a jeho vnuka nenaplnňuje podmínky vztahu obdobného vztahu rodinnému ve smyslu § 15a odst. 3

písm. b) ZPC. Není totiž pravdou, že správní orgány jen na základě skutečnost, že žalobce je dědečkem občana EU, odmítají přiznat jejich vztahu statut „vztahu obdobného vztahu rodinnému“. Výkladem ustanovení § 15a odst. 1 a § 15a odst. 3 písm. b) ZPC se již v minulosti opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud. Lze odkázat na závěry vyslovené v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2017, č.j. 2 Azs 273/2016 – 43 a ze dne 14. 11. 2017, č.j. 2 Azs 331/2017 – 33, které vychází z judikatury jim předcházející a vypořádaly se s opačným výkladem provedeným v rozsudku ze dne 29. 1. 2015, č.j. 3 Azs 211/2014 – 34. Nejvyšší správní soud v uvedených rozsudcích zejména odkázal na rozsudek

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

ze dne 16. 4. 2010, č.j. 5 As 6/2010 – 63, v němž konstatoval, že „Uvedené ustanovení cit. zákona nicméně obsahuje dvě podmínky: 1) cizinec žije s občanem Evropské unie ve vztahu obdobném vztahu rodinnému, 2) žije s ním ve společné domácnosti. Obě podmínky přitom musejí být splněny současně. Je tedy nutno se zabývat se nejen tím, zda cizinec žije ve společné domácnosti s občanem Evropské unie, ale také tím, zda lze vztah mezi nimi považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému. Vztah obdobný vztahu rodinnému musí být však definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, tak jak je zákon v souladu se Směrnicí vymezuje. Za vztah rodinný je bezesporu považován vztah rodiče – děti, prarodiče – děti. Lze v této souvislosti proto akceptovat názor stěžovatele stran posuzování takovýchto vztahů (obdobných vztahům rodinným), existují-li mezi určitými osobami, které mezi sebou mají určitou dlouhodobou úzkou citovou a jinou vazbu, přitom takové vztahy lze přirovnat ke vztahu např. rodiče – děti, prarodiče – vnuci.“ První senát Nejvyššího správního soudu pak v rozsudku ze dne 7. 12. 2016, č.j. 1 Azs 273/2016 – 33 uvedl, že „Vztah obdobný vztahu rodinnému je tedy vykládán restriktivně. Ačkoliv obsah pojmu dopadal v době rozhodování žalované na širší okruh vztahů než citovaný článek 3 odst. 2 písm. b) Směrnice (vztahoval se na všechny trvalé faktické vztahy obdobné vztahům rodinných příslušníků dle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, nikoliv jen na vztah partnerský), nezahrnoval vztahy sourozenecké, vztahy bratranec – sestřenice, teta – neteř, ani faktické vztahy obdobné. Argumentem a contrario ve vztahu ke shora citovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 6/2010 – 63, je pak nutno dovodit, že reálný vztah rodič – dítě (jak je tomu v případě stěžovatele), nelze považovat za vztah „obdobný“ vztahu rodinnému vymezenému v § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Za takový by bylo možno považovat vztah, který by připomínal svou fakticitou vztah mezi rodičem a dítětem (nadto s ohledem na znění § 15a odst. 1 cit. zákona by muselo jít o vztah připomínající vztah mezi rodičem a dítětem mladším 21 let, neboť pouze takový rodinný vztah je vymezen v zákoně o pobytu cizinců), nikoli o skutečný vztah otec – syn.“

24. K typově stejné situaci jako v nyní posuzovaném případě se přitom vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 7. 2018, č.j. 5 Azs 102/2017 – 35, v němž konstatoval, že „Vztah mezi stěžovatelem a jeho vnučkou by přitom mohl být jediné vztahem obdobným vztahu rodiče a občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého rodič vyživuje a s nímž žije ve společné domácnosti [§ 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Stěžovatel by tedy mohl být považován za cizince majícího se svou vnučkou trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému pouze tehdy, pokud by vnučku vyživoval a žil s ní ve společné domácnosti.“ Na uvedených závěrech je nutno setrvat i v nyní posuzované věci, přičemž je třeba konstatovat, že žalobce v řízení před správními orgány nejen nedoložil, ba ani netvrdil, že by svého vnuka vyživoval, či že by s ním žil ve společné domácnosti. Naopak tvrdil, že se o vnuka stará v době, kdy jsou jeho rodiče pracovně vytíženi. Z šetření správních orgánů pak vyplynulo, že žalobce „žije sám a v podstatě o víkendech jej navštěvuje vnuk.“ Je tedy nepochybné, že žalobce ve správním řízení neprokázal skutečnosti rozhodné pro přiznání postavení osoby mající trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému se svým vnukem, neboť neprokázal, a ostatně ani netvrdil, že s vnukem žije ve společné domácnosti a že jej vyživuje. Bylo ostatně na žalobci, aby tyto skutečnosti tvrdil a zároveň hodnověrně prokázal. Této své povinnosti však žalobce nedostál, a nemůže tedy poukazovat na to, že správní orgány dostatečně nezjistily skutkový stav věci.
25. Obstát nemůže ani odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2015, č.j. 3 Azs 211/2014 – 34, neboť názor v něm uvedený byl jako ojedinělý jednoznačně odmítnout následnou judikaturou Nejvyššího správního soudu. V tomto smyslu lze odkázat zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, č.j. 2 Azs 331/2017 –

33, v němž druhý senát Nejvyššího správního soudu k žalobcem namítanému rozsudku konstatoval, že „*Tento rozsudek představuje ojedinělé vybočení rozhodovací činnosti (jak již uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 23. 2. 2017, č.j. 2 Azs 273/2016 – 43). Třetí senát totiž popřel některé nosné důvody dřívějšího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2010, č.j. 5 As 6/2010 – 63, aniž by předtím v souladu s ustanovením § 17 odst. 1 s.ř.s. postoupil věc k rozhodnutí rozšířenému senátu. Před vydáním odlišného rozsudku třetího senátu se přitom již vyvinula zcela koherentní rozhodovací činnost Nejvyššího správního soudu v těchto otázkách (výčet lze nalézt v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2016, č.j. 6 Azs 177/2016 – 28). Názor třetího senátu nebyl v pozdější judikatuře následován a výslovně se pak vůči němu vymezil také první senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 7. 12. 2016, č.j. 1 Azs 273/2016 – 33 a druhý senát v rozsudku ze dne 23. 2. 2017, č.j. 2 Azs 273/2016 – 43).*“ Jelikož sám Nejvyšší správní soud se od názoru prezentovaného v žalobcem namítaném rozsudku mnohokrát distancoval jako od názoru, který byl ojedinělým vybočením z jinak ustálené rozhodovací praxe, je nutno poukaz žalobce na uvedený rozsudek odmítnout s tím, že se jedná o názor překonaný.

26. Ztotožnit se nelze ani s tvrzením žalobce, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci, neboť nezkoumaly fakticitu vztahu mezi žalobcem a jeho vnukem. Soud je zcela opačného názoru a konstatuje, že správní orgány zjistily skutkový stav věci v rozsahu dostatečném pro její posouzení. Uvedenou námitkou se již ostatně zabývala také žalovaná v napadeném rozhodnutí, která uvedla, že je to zejména žalobce, kdo je povinen nejen tvrdit, ale také hodnověrně doložit důvody, pro něž se považuje za rodinného příslušníka občana EU. Důkazní břemeno k prokázání naplnění podmínek § 15a odst. 3 písm. b) ZPC tedy leží na cizinci a žalobce se nemůže této své odpovědnosti, která je určující pro výsledek řízení o žádosti, zříci poukazem na § 3 správního řádu. Žalovaná v napadeném rozhodnutí (konkrétně na str. 5) jednoznačně konstatovala, že „*Odvolatel v průběhu řízení nedoložil a ani netvrdil, že by svého vnuka vyživoval.*“ Soud se s uvedeným závěrem ztotožňuje a konstatuje, že žalobce skutečně v průběhu správního řízení ani netvrdil, natož aby čímkoliv doložil, že svého vnuka vyživuje, přičemž bylo prokázáno, že vnuk žalobce žije ve společné domácnosti se svými rodiči, kteří je vyživují. Na správnosti uvedeného závěru správních orgánů nemůže nic změnit ani tvrzení žalobce, že má s vnukem silnou citovou vazbu, pomáhá mu s domácími úkoly a hlídá jej, když jsou jeho rodiče v zaměstnání. Ani z uvedeného tvrzení totiž nevyplývá naplnění shora uvedených podmínek pro uznání statutu rodinného příslušníka občana EU, tedy, jak již bylo shora soudem podrobně rozvedeno, existence trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému a současně život ve společné domácnosti a závislost na výživě.
27. Neopodstatněná je i námitka žalobce, že se správní orgány nezabývaly posouzením otázky přiměřenosti dopadů rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Soud na tomto místě v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2018, č.j. 5 Azs 102/2017 – 35 konstatuje, že „*podmínky § 87b odst. 1 ZPC jsou nastaveny tak, že ve většině případů lze předpokládat, že rozhodnutím o zamítnutí žádosti o povolení přechodného pobytu z tohoto zákonného důvodu nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života, a tedy k porušení čl. 8 Úmluvy, takovou situaci však nelze a priori vyloučit. Článek 8 Úmluvy je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. Znamená to, že pokud stěžovatel v daném řízení namítá nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života a porušení čl. 8 Úmluvy, správní orgán se s touto námitkou musí vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v daném řízení vyžaduje nebo nevyžaduje posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.*“ Z obsahu správního spisu je zřejmé, že žalobce v řízení před

správním orgánem I. stupně žádné konkrétní argumenty týkající se (ne)přiměřenosti zásahu do jeho soukromého a rodinného života neuváděl. Správní orgán I. stupně se však k této otázce v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí přesto vyjádřil na str. 11 – 13, když mimo jiné konstatoval, že „I když žadatel žije na území České republiky dlouhodobě, v podstatě od devadesátých let, kdy mu bylo také uděleno povolení k trvalému pobytu, které mu bylo na základě jeho závažné trestné činnosti zrušeno, neudělení pobytového oprávnění není takovým zásahem, aby mohlo jít o zásah rozporný s čl. 8 EÚLP. Zároveň správní orgán uvádí, že žadatel si svou situaci zapříčinil svým vlastním jednáním.“ Dále pak správní orgán I. stupně v prvostupňovém rozhodnutí uvedl, že „V tomto případě nebylo prokázáno, že by žadatel splňoval podmínku pro vydání povolení k přechodnému pobytu, tedy že by byl rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a zák. č. 326/1999 Sb. Tímto rozhodnutím není žadateli zakazován další pobyt na území ČR. Tedy samotné nevydání povolení k přechodnému pobytu nemůže mít za následek nepřiměřený zásah do rodinného života žadatele. Nutno podotknout, že ani zdravotní stav žadatele není takový, aby mu znemožňoval vycestovat z území, nicméně i pokud by tomu tak bylo, k tomuto účelu slouží jiné pobytové oprávnění, a to dlouhodobé vízum za účelem strpění.“ Žalovaná pak k otázce přiměřenost v napadeném rozhodnutí doplnila, že „Je známo, že odvolatel je rozvedený. Na území má dospělou dceru a 15-ti letého vnuka, na kterého se hodlá sloučit. S ním ale ve společné domácnosti nežije (vnuk žije s rodiči). S vnukem má silné citové vazby, pomáhá mu s domácími úkoly a hlídá ho v době, kdy jsou jeho rodiče v zaměstnání. K odvolateli je dále známo, že mu na území v minulosti byl povolen trvalý pobyt, k jehož zrušení došlo dne 16. 2. 2015 z důvodu jeho trestné činnosti na území. V případě odvolatele nebyly ani Komisí shledány žádné individuální okolnosti, kvůli kterým by bylo možné dopět k závěru, že zamítnutí žádosti zasáhne nepřiměřeně soukromý a rodinný život odvolatele.“

28. Jak plyne ze shora uvedeného, správní orgány se posouzením otázky přiměřenosti zabývaly, byť správní orgán I. stupně v prvostupňovém rozhodnutí konstatoval, že to nebylo jeho povinností, provedly její zhodnocení, jejich závěry vycházejí ze zjištěného skutkového stavu a soud se s nimi plně ztotožňuje. Vztah žalobce s jeho vnukem byl soudem popsán již shora a nelze hovořit o tom, že by zamítnutím předmětné žádosti došlo k nepřiměřenému zásahu do práv dítěte – vnuka žalobce. Za situace, kdy žalobce ve správním řízení ani v žalobě neuváděl žádné konkrétní skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by napadené rozhodnutí bylo nepřiměřené z důvodu jiného kritéria, než je jeho zevrubně posouzená rodinná situace, nelze ani tuto žalobní námitku považovat za důvodnou.
29. Protože soud v projednávané věci neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem, žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
30. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a procesně úspěšné žalované žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec její běžné činnosti v řízení nevznikly. Soud proto ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 16. prosince 2021

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu